

การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป โดยใช้ “ผญา” เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะของ
ผู้เรียน ตามค่านิยมหลัก 12 ประการ ประกอบการเรียนรู้ เรื่อง พระพุทธศาสนา
สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษา

The Development of Programmed Instruction by Using “Phaya” to Support the Character of Learners Along 12 Basic Morals in Learning on the Topic “Buddhism” in Social Studies, Religion and Culture Department of Prathom Suksa

มลิวรรณ เขจรศาสตร์¹

Maliwan Khejonsart¹

Received: 11 August 2018

Revised: 2 November 2018

Accepted: 8 December 2018

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาและศึกษาประสิทธิภาพและดัชนีประสิทธิผลของบทเรียนสำเร็จรูป เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างก่อนและหลังเรียน และการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ต่อการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป โดยใช้ผญาส่งเสริมคุณลักษณะของผู้เรียน ตามค่านิยมหลัก 12 ประการ ประกอบการเรียนรู้ เรื่อง พระพุทธศาสนา สาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนคำโพนทองบริบูรณ์ราษฎร์บำรุง จำนวน 21 คน อำเภอกุฉินารายณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ปีการศึกษา 2560 ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บทเรียนสำเร็จรูป จำนวน 7 หน่วยการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียน-หลังเรียน แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ และแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียน กับการพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป โดยใช้ผญาส่งเสริมคุณลักษณะของผู้เรียน ตามค่านิยมหลัก 12 ประการ ประกอบการเรียนรู้ เรื่อง พระพุทธศาสนา สาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 10 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้สถิติทดสอบที แบบกลุ่มตัวอย่างสัมพันธ์กัน (Dependent Samples t-test) ผลการวิจัย พบว่าบทเรียนสำเร็จรูป โดยใช้ผญาส่งเสริมคุณลักษณะของผู้เรียน ตามค่านิยมหลัก 12 ประการ ประกอบการเรียนรู้ เรื่อง พระพุทธศาสนา สาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถม

¹ ครู, วิทยฐานะเชี่ยวชาญ, โรงเรียนคำโพนทองบริบูรณ์ราษฎร์บำรุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 เบอร์โทรศัพท์ 080-416-7321

¹ Expert level Qualification Teacher, Khamphonthong Boriboonrajbumroong School Kuchinarai District, Kalasin Province under the Kalasin Primary Educational Office Zone 3. E-mail: Maliwan_puk@hotmail.com

ศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 88.48/87.30 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 มีดัชนีประสิทธิผล เท่ากับ 0.7192 แสดงว่านักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คิดเป็นร้อยละ 71.92 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความพึงพอใจของนักเรียน โดยรวมมีความพึงพอใจค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.37 อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : บทเรียนสำเร็จรูป, ผญา, นิยมหลัก 12 ประการ, สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม, ชั้นประถมศึกษา

Abstract

The purposes of this research were to develop and study the efficiency and result index of programmed instruction by using “Phaya” to support the character of learners along 12 basic morals in learning on the topic “Buddhism” in social studies, religion and culture department of Prathom Suksa 3 both before and after practicing, the satisfaction of learners to the development of programmed instruction by using “Phaya” to support the character of learners along 12 basic morals in learning on the topic “Buddhism” in social studies, religion and culture department of Prathom Suksa 3. The sampling groups were 21 students in Kumponthong Boriboonrajbumroong, Kuchinarai District under the Office of Kalasin Primary Educational Zone 3 in the academic year 2017 by using cluster random sampling. The tools used in the research were 7 units of programmed instruction, 30 multiple choice tests of each unit and the satisfaction forms of learners to the development of programmed instruction by using “Phaya” to support the character of learners along 12 basic morals in learning on the topic “Buddhism” in social studies, religion and culture department of Prathom Suksa 3. The statistics used in data analyzing were percentage, mean, standard deviation and t-test (Department samples). The results of research found that the development and studies of the research by using “Phaya” to support the character of learners along 12 basic morals in learning on the topic “Buddhism” in social studies, religion and culture department of Prathom Suksa 3. The efficiency was 88.48/87.30 which was higher than standard criteria 80/80. The result index was 0.7192, this showed that the achievement of learning was increased. The percentage of this was 71.92. When compared the achievement after learning was significantly higher than before learning at the level of .05. The satisfaction of learners, in general, the average ($\bar{X}$) was 4.37 which was in the level of “much”.

Keywords: Programmed Instruction, Phaya, 12 Basic Morals, Social Studies, Religion and Culture, Prathom Suksa

บทนำ

สังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอดเวลา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ วัฒนธรรมดำรงชีวิตอย่างไร ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคล และการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด นอกจากนี้ ยังช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจถึงการพัฒนาเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย กาลเวลา ตามเหตุปัจจัยต่างๆ ทำให้เกิดความเข้าใจในตนเอง และผู้อื่น มีความอดทน อดกลั้น ยอมรับในความแตกต่าง และมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ และสังคมโลก (หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนคำโพนทองบริบูรณ์ราษฎร์บำรุง. 2552 : 9) พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่ประชากรส่วนใหญ่ของประเทศนับถือและเป็นรากฐานสำคัญของการศึกษา ศิลปะและวัฒนธรรมไทยที่สืบเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน หลักคำสอนของพระพุทธศาสนาได้หล่อหลอมกล่อมเกลাজิตใจของชาวไทยให้มีศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมตามแบบอย่างของพุทธศาสนิกชน ทำให้สังคมไทยมีบทบาท และอิทธิพลซึมแทรกอยู่ในชีวิตทุกส่วนของชนชาวไทย และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือมี 7 หน่วยการเรียนรู้ คือ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ความสำคัญของพระพุทธศาสนาและพุทธศาสนิกชนตัวอย่าง หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 พุทธสาวก ชาดก และพุทธศาสนิกชนตัวอย่าง หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 พระไตรปิฎกและหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 หน้าที่ชาวพุทธ และมารยาทของชาวพุทธ หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 การบริหารจัดการและเจริญปัญญา หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 ศาสนพิธี และหน่วยการเรียนรู้ที่ 7 ศาสนาต่าง ๆ ในประเทศไทย นักเรียนได้ศึกษาเรียนรู้แล้วพบว่ายังไม่มีมีความเข้าใจบทเรียนดังกล่าว ไม่สามารถตอบคำถาม กิจกรรมท้ายบท

และแบบทดสอบหลังเรียนตามหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ได้ตามเกณฑ์ร้อยละ 80 ของคะแนนเต็ม

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้คิดค้นวิธีการสร้างนวัตกรรมทางการสอนที่สร้างสรรค์ขึ้นมา โดยนำเอาวัฒนธรรมที่ทรงคุณค่า แต่ถูกกลืนเลือน ไม่ได้มีการสืบทอดอย่างต่อเนื่อง นักเรียนทุกคนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ไม่รู้จัก ผญา (ผญา หมายถึง ปัญญา ปรัชญา ความฉลาด หรือผญา เป็นกลุ่มภาษาเดียวกัน มีความหมาย คล้ายคลึงกัน ใกล้เคียงกันหรือบางครั้งใช้แทนกันได้ ซึ่งหมายถึง ปัญญา ความรู้ ไหวพริบ สติปัญญา ความเฉลียวฉลาด ปราดเปรื่อง) ซึ่งผญาจะเป็นเอกลักษณ์ที่แสดงถึงความคิดสร้างสรรค์ที่ไม่มีชาติใดเหมือน ผญาจึงเป็นสิ่งที่มากด้วยคุณค่า สมควรอย่างสูงยิ่งที่จะได้นำมาถ่ายทอดให้กับลูกหลาน สมควรอย่างสูงยิ่งที่จะนำผญามาบอกกล่าวเพื่อให้เยาวชนคนรุ่นใหม่ได้ร่วมสืบสาน ทั้งยังเป็นสื่อสร้างความสนใจ ทำให้การจดจำบทเรียนได้ดี ซึ่งสามารถนำไปใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เหตุผลที่มากไปด้วยความภาคภูมิใจนี้ จึงเป็นที่มาของนวัตกรรมทางการศึกษาที่ทรงคุณค่าและมีความหมายยิ่ง เรื่องการพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป โดยใช้ผญาส่งเสริมคุณลักษณะของผู้เรียน ตามค่านิยมหลัก 12 ประการ ประกอบการเรียนรู้ เรื่อง พระพุทธศาสนา สารการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป โดยใช้ผญาส่งเสริมคุณลักษณะของผู้เรียน ตามค่านิยมหลัก 12 ประการ ประกอบการเรียนรู้ เรื่อง พระพุทธศาสนา สารการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษา ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2. เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของบทเรียนสำเร็จรูป โดยใช้ผญาส่งเสริมคุณลักษณะของผู้เรียน ตามค่านิยมหลัก 12 ประการ ประกอบการเรียนรู้ เรื่อง พระพุทธศาสนา สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษา

3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อบทเรียนสำเร็จรูป โดยใช้ผญาส่งเสริมคุณลักษณะของผู้เรียน ตามค่านิยมหลัก 12 ประการ ประกอบการเรียนรู้ เรื่อง พระพุทธศาสนา สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 3 ปีการศึกษา 2556 กลุ่มโรงเรียนตำบลสามขา อำเภอ กุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 96 คน จาก 5 โรงเรียน 6 ห้อง 2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ กรอบคือวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยหน่วยการสุ่มแบบกลุ่มคือ โรงเรียนคำโพนทอง ภิรมย์ราษฎร์บำรุง อำเภอกุฉินารายณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 เมื่อสุ่มได้โรงเรียนก็ได้ห้องเรียนและจำนวนนักเรียนตามมา คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 21 คน เรียนโดยบทเรียนสำเร็จรูป โดยใช้ผญาส่งเสริมคุณลักษณะของผู้เรียน ตามค่านิยมหลัก 12 ประการ ประกอบการเรียนรู้ เรื่อง พระพุทธศาสนา สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. การสร้างบทเรียนสำเร็จรูป โดยใช้ผญาส่งเสริมคุณลักษณะของผู้เรียน ตามค่านิยมหลัก 12 ประการ ประกอบการเรียนรู้ เรื่อง พระพุทธศาสนา สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้จัดทำตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1.1 เขียนกรอบความคิดในการเตรียมบทเรียนสำเร็จรูป โดยใช้ผญาส่งเสริมคุณลักษณะของผู้เรียน ตามค่านิยมหลัก 12 ประการ ประกอบการเรียนรู้ เรื่อง พระพุทธศาสนา สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ศึกษาความหมาย วิธีการเขียน แล้วดำเนินการทำบทเรียนสำเร็จรูป โดยใช้ผญาส่งเสริมคุณลักษณะของผู้เรียน ตามค่านิยมหลัก 12 ประการ ประกอบการเรียนรู้

1.2 นำบทเรียนสำเร็จรูป โดยใช้ผญาส่งเสริมคุณลักษณะของผู้เรียน ตามค่านิยมหลัก 12 ประการ ประกอบการเรียนรู้ เรื่อง พระพุทธศาสนา สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เสร็จเรียบร้อยแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาความถูกต้อง ความเหมาะสมของเนื้อหา แก้ไขและให้ข้อเสนอแนะ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญมีจำนวน 7 ท่าน ซึ่งผู้เชี่ยวชาญประเมินบทเรียนสำเร็จรูป โดยใช้ผญาส่งเสริมคุณลักษณะของผู้เรียน ตามค่านิยมหลัก 12 ประการ ประกอบการเรียนรู้ เรื่อง พระพุทธศาสนา สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มี 6 ด้าน ได้แก่ สาระสำคัญ ตัวชี้วัด เนื้อหา กระบวนการเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้ และกระบวนการวัดผลและประเมินผล และให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินตรวจสอบและพิจารณาโดยใช้แบบประเมินชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) (สมบัติ ท้ายเรือคำ. 2552 : 95 - 116)

โดยกำหนดเกณฑ์ ดังนี้

คะแนน 4.51-5.00 มีคุณภาพเหมาะสมมากที่สุด

คะแนน 3.51-4.50 มีคุณภาพเหมาะสมมาก

คะแนน 2.51-3.50 มีคุณภาพเหมาะสมปานกลาง

คะแนน 1.51-2.50 มีคุณภาพเหมาะสมน้อย

คะแนน 1.00-1.50 มีคุณภาพเหมาะสมน้อยที่สุด

1.3 นำบทเรียนสำเร็จรูป โดยใช้แผนฯ ส่งเสริมคุณลักษณะของผู้เรียน ตามค่านิยมหลัก 12 ประการ ประกอบการเรียนรู้ เรื่อง พระพุทธศาสนา สารการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องและข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนคำโพนทองบวรบุรีราษฎร์บำรุง เพื่อแก้ไขข้อบกพร่อง

1.4 นำบทเรียนสำเร็จรูป โดยใช้แผนฯ ส่งเสริมคุณลักษณะของผู้เรียน ตามค่านิยมหลัก 12 ประการ ประกอบการเรียนรู้ เรื่อง พระพุทธศาสนา สารการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ปรับปรุง และเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม ให้ประเมินตามแบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

1.5 นำบทเรียนสำเร็จรูป โดยใช้แผนฯ ส่งเสริมคุณลักษณะของผู้เรียน ตามค่านิยมหลัก 12 ประการ ประกอบการเรียนรู้ เรื่อง พระพุทธศาสนา สารการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจให้คะแนนมาหาค่าเฉลี่ย โดยยึดเกณฑ์การตัดสินระดับคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.50-5.00 เป็นเกณฑ์ตัดสินจึงถือว่าผ่าน

1.6 นำบทเรียนสำเร็จรูป โดยใช้แผนฯ ส่งเสริมคุณลักษณะของผู้เรียน ตามค่านิยมหลัก 12

ประการ ประกอบการเรียนรู้ เรื่อง พระพุทธศาสนา สารการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับประเมินและทดลองหาประสิทธิภาพ มาปรับปรุงแก้ไขให้เกิดความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น นำมาพิมพ์เพื่อใช้จริงกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 21 คน โรงเรียนคำโพนทองบวรบุรีราษฎร์บำรุง ปีการศึกษา 2560 ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) แล้วทำการรายงานผลต่อไป

2. การสร้างแบบทดสอบ แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ จำนวน 30 ข้อ เป็นแบบทดสอบ แบบอิงเกณฑ์ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและหาคุณภาพดังต่อไปนี้

2.1 ศึกษาคู่มือครู หนังสือเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สารการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง พระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2553 : 40-51)

2.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบ และวิธีการวิเคราะห์จุดประสงค์ เนื้อหา จากหนังสือ การวิจัยเบื้องต้นของบุญชม ศรีสะอาด (2545 : 59 - 66)

2.3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจุดมุ่งหมายของหลักสูตร จุดประสงค์ ความสามารถ ทางด้านเหตุผล กำหนด เนื้อหา แล้วสร้างแบบทดสอบนั้นพิจารณาตามจุดประสงค์จากบทเรียนสำเร็จรูป โดยใช้แผนฯ ส่งเสริมคุณลักษณะของผู้เรียน ตามค่านิยมหลัก 12 ประการ ประกอบการเรียนรู้ เรื่อง พระพุทธศาสนา สารการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 คุณลักษณะของผู้เรียน ตามค่านิยมหลัก 12 ประการ ประกอบการเรียนรู้ เรื่อง พระพุทธศาสนา สารการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ดังตารางต่อไปนี้ ได้จาก จำนวน 35 ข้อ ต้องการใช้จริง 30 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่น (r_{cc}) เท่ากับ 0.81

2.4 นำแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอ ต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อ ตรวจสอบ ความสอดคล้อง ระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม และความถูกต้องของการใช้ภาษา

2.5 นำแบบทดสอบเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม เพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบโดยการประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมเป็นรายข้อ

2.6 นำแบบทดสอบที่ผู้เชี่ยวชาญประเมิน แล้วมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยใช้สูตร IOC (สมบัติ ห้ายเรือคำ. 2552 : 101) มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดตรงตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดตรงตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดไม่ตรงตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

โดยนำผลการประเมินดัชนีความสอดคล้อง ระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 7 ท่าน มาหาค่าเฉลี่ยเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด โดยถือว่าค่าเฉลี่ยคะแนนตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป เป็นข้อสอบที่มีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา ผลการประเมินค่าความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาของแบบทดสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน ปรากฏว่ามีค่าความสอดคล้องตั้งแต่ 0.67 - 1.00 ทั้ง 30 ข้อ เมื่อเทียบระดับเกณฑ์คุณภาพอยู่ในเกณฑ์ใช้ได้

2.7 นำแบบทดสอบที่ผ่านการตรวจสอบ พิมพ์เป็นฉบับจริง นำไปทดลองใช้ (Tryout) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 21 คน โรงเรียนคำโพนทองบริบูรณ์ราษฎร์บำรุง (เป็นกลุ่มเดียวกับข้อ 1.5) จากนั้นนำแบบทดสอบมาหาค่าคุณภาพ โดยให้ 1 คะแนนสำหรับข้อที่ตอบถูก และ 0 คะแนน สำหรับข้อที่ตอบผิด นำแบบทดสอบมา

วิเคราะห์เป็นรายข้อ เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกตามวิธีของ เบรนแนน (Brennan) และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ โดยใช้วิธีของโลเวท (Lovett Method)

3. การสร้างแบบประเมินความพึงพอใจ

ในการสร้างแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนสำเร็จรูป โดยใช้ผญาส่งเสริมคุณลักษณะของผู้เรียน ตามค่านิยมหลัก 12 ประการ ประกอบการเรียนรู้ เรื่อง พระพุทธศาสนา สารการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนคำโพนทองบริบูรณ์ราษฎร์บำรุง อำเภอกุฉินารายณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ได้จัดทำลำดับขั้นตอน ดังนี้

3.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามของบุญชม ศรีสะอาด (2545 : 99-101)

3.2 ศึกษาแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน ของมณีรัตน์ แสนศักดิ์ (2531 : 127 - 129)

3.3 ศึกษาแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่าตามวิธีการของลิเคอร์ท (Likert) ซึ่งมีความเหมาะสม 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

3.4 แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่ผู้จัดทำสร้างขึ้นถามครอบคลุมองค์ประกอบของบทเรียนสำเร็จรูป โดยใช้ผญาส่งเสริมคุณลักษณะของผู้เรียน ตามค่านิยมหลัก 12 ประการ ประกอบการเรียนรู้ เรื่อง พระพุทธศาสนา สารการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนคำโพนทองบริบูรณ์ราษฎร์บำรุง อำเภอกุฉินารายณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 โดยเน้นที่ลักษณะความรู้สึกพึงพอใจที่มีต่อบทเรียนสำเร็จรูป โดยใช้ผญาส่งเสริมคุณลักษณะของผู้เรียน ตามค่านิยมหลัก 12 ประการ ประกอบการเรียนรู้ เรื่อง พระพุทธศาสนา สารการเรียนรู้

สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

3.5 นำแบบทดสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนสำเร็จรูป โดยใช้ผลญาส่งเสริมคุณลักษณะของผู้เรียน ตามค่านิยมหลัก 12 ประการ ประกอบการเรียน เรื่อง พระพุทธศาสนา สารการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนคำโพนทองบริบูรณ์ราษฎร์บำรุง อำเภอกุฉินารายณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ให้ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมตรวจสอบหาข้อบกพร่อง เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมก่อนนำไปใช้

3.6 กำหนดเกณฑ์ในการให้คะแนนความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป โดยใช้ผลญาส่งเสริมคุณลักษณะของผู้เรียน ตามค่านิยมหลัก 12 ประการ ประกอบการเรียน เรื่อง พระพุทธศาสนา สารการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนคำโพนทองบริบูรณ์ราษฎร์บำรุง อำเภอกุฉินารายณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ดังนี้ บุญชม ศรีสะอาด (2545 : 5.-72)

เหมาะสมมากที่สุด ระดับคะแนนเฉลี่ย

4.51 - 5.00

เหมาะสมมาก ระดับคะแนนเฉลี่ย

3.51 - 4.49

เหมาะสมปานกลาง ระดับคะแนนเฉลี่ย

2.51 - 3.49

เหมาะสมน้อย ระดับคะแนนเฉลี่ย

1.51 - 2.49

เหมาะสมน้อยที่สุด ระดับคะแนนเฉลี่ย

1.00 - 1.49

3.7 นำแบบประเมินที่สร้างขึ้นให้นักเรียนประเมินแล้วนำคะแนนมาหาค่าเฉลี่ยโดยยึดเกณฑ์การตัดสินตั้งแต่ระดับน้ำหนักคะแนนเฉลี่ย 3.50 - 5.00

การดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลดำเนินการทดลอง ดังนี้ ผู้วิจัยนำบทเรียนสำเร็จรูปโดยใช้ผลญาส่งเสริมคุณลักษณะของผู้เรียน ตามค่านิยมหลัก 12 ประการ ประกอบการเรียน เรื่อง พระพุทธศาสนา สารการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ไปเสนอต่อผู้บริหารโรงเรียน เพื่อขออนุญาตทดลองเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการสอนด้วยตนเอง ก่อนทดลองผู้วิจัยนำแบบทดสอบก่อนเรียนทดสอบกับนักเรียน ทำแบบวัดความพึงพอใจ และตรวจเก็บคะแนนไว้ เมื่อดำเนินการสอนเสร็จแล้วผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ทำแบบทดสอบหลังเรียนและทำแบบวัดความพึงพอใจ ตรวจผลแล้วนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ โดยใช้วิธีการทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 ร้อยละ (Percentage) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 104)

$$p = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ p แทน ร้อยละ

f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ

N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

1.2 ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) โดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 105)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนนักเรียน

1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) มีสูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 106)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X แทน คะแนนแต่ละตัว

N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

$\sum$ แทน ผลรวม

2. สถิติในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 การตรวจสอบคุณภาพของแบบ

ทดสอบ

2.1.1 หาค่าความเที่ยงตรงเชิง

เนื้อหาของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับ จุดประสงค์การเรียนรู้ โดยใช้สูตร IOC (Index of Item Objective Congruence) (สมนึก ภัททิยธนี. 2544 : 166-167) ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องกับจุด ประสงค์การเรียนรู้

$\sum R$ แทน ผลรวมระหว่างคะแนนความ คิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N แทนจำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

2.1.2 การคำนวณหาค่าระดับ

ความยาก (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 84)

$$p = \frac{R}{N}$$

p แทน ระดับความยาก

R แทน จำนวนผู้ตอบถูกทั้งหมด (ซึ่ง เท่ากับ Ru + Ri)

N แทน จำนวนคนในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ

2.1.3 การหาค่าอำนาจจำแนก

(Discrimination) ของแบบทดสอบวัดความสามารถ ทางด้านเหตุผล โดยใช้สูตร Brennan (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 90)

$$B = \frac{U}{n_1} - \frac{L}{n_2}$$

เมื่อ B แทน ค่าอำนาจจำแนก

U แทน จำนวนผู้สอบผ่านเกณฑ์ที่ตอบถูก

L แทน จำนวนผู้สอบ ไม่ผ่านเกณฑ์ที่ ตอบถูก

n_1 แทน จำนวนผู้สอบผ่านเกณฑ์

n_2 แทน จำนวนผู้สอบไม่ผ่านเกณฑ์

2.1.4 การหาค่าความเชื่อมั่น

(Reliability) ของแบบทดสอบ โดยใช้วิธีการของ

Lovett (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 96)

$$r_{cc} = 1 - \frac{k \sum X_i - \sum X_i^2}{(k-1) \sum (X_i - C)^2}$$

เมื่อ r_{cc} แทน ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

k แทน จำนวนข้อสอบ

X_i แทน คะแนนของแต่ละคน

C แทน คะแนนเกณฑ์หรือจุดตัดของ

แบบทดสอบ

2.1.5 หาประสิทธิภาพของบท

เรียนสำเร็จรูป โดยใช้ผญาส่งเสริมคุณลักษณะของ ผู้เรียน ตามค่านิยมหลัก 12 ประการ ประกอบ การเรียน เรื่อง พระพุทธศาสนา สารการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถม ศึกษปีที่ 3 ตามเกณฑ์ 80/80 โดยใช้สูตร E_1/E_2 ดังนี้ (เผชญิ กิจระการ. 2544 : 46-51)

$$E_1 = \frac{\sum X}{N} \times 100$$

เมื่อ E_1 แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการ

$\sum X$ แทน คะแนนรวมของแบบทดสอบ

หลังเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป โดยใช้ผญาส่งเสริม คุณลักษณะของผู้เรียน ตามค่านิยมหลัก 12 ประการ ประกอบการเรียนรู้ เรื่อง พระพุทธศาสนา สารการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ทุกชุดรวมกัน

A แทน คะแนนเต็มของแบบทดสอบ

หลังเรียน

N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

$$E_2 = \frac{\sum X}{B} \times 100$$

เมื่อ E_2 แทน ประสิทธิภาพผลลัพธ์

$\sum x$ แทน คะแนนรวมของแบบทดสอบ

B แทน คะแนนเต็มของแบบทดสอบวัด

ความรู้ทางการเรียน

N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

2.1.6 หาดัชนีประสิทธิผลของบทเรียน สำเร็จรูป โดยใช้ผุ้ยาส่งเสริมคุณลักษณะของ ผู้เรียน ตามค่านิยมหลัก 12 ประการ ประกอบการ เรียน เรื่อง พระพุทธศาสนา สารการเรีนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถม ศึกษาปีที่ 3 (E.I.) เชนญ กิระการ. 2544 : 46-51

$$E.I. = \frac{\text{ผลรวมคะแนนทดสอบหลังฝึก} - \text{ผลรวมคะแนนทดสอบก่อนฝึก}}{(\text{คะแนนเต็ม} \times \text{จำนวนนักเรียน}) - \text{ผลรวมคะแนนทดสอบก่อนเรียน}}$$

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยก่อนฝึกและ หลังฝึก ด้วยบทเรียนสำเร็จรูป โดยใช้ผุ้ยาส่งเสริม คุณลักษณะของ ผู้เรียน ตามค่านิยมหลัก 12 ประการ ประกอบการ เรียน เรื่อง พระพุทธศาสนา สารการเรีนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

โดยใช้สูตร t-test (Dependent Sample) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 112)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{(n-1)}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่จะใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤติ

D แทน ค่าผลต่างระหว่างคู่คะแนน

n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างหรือจำนวนคู่คะแนน

สรุปผลการวิจัย

1. บทเรียนสำเร็จรูป โดยใช้ผุ้ยาส่งเสริม คุณลักษณะของ ผู้เรียน ตามค่านิยมหลัก 12 ประการ ประกอบการ เรียน เรื่อง พระพุทธศาสนา สารการเรีนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 88.48/87.30 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

2. ดัชนีประสิทธิผลของบทเรียนสำเร็จรูป โดยใช้ผุ้ยาส่งเสริมคุณลักษณะของ ผู้เรียน ตามค่า

นิยมหลัก 12 ประการ ประกอบการ เรียน เรื่อง พระพุทธศาสนา สารการเรีนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีค่า ดัชนีประสิทธิผล เท่ากับ 0.7192 แสดงว่านักเรียน มีความรู้เพิ่มขึ้นด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คิดเป็นร้อยละ 71.92

3. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สารการเรีนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้ค่า Sig. (2-tailed) .0000

4. ความพึงพอใจของนักเรียนต่อบทเรียน สำเร็จรูป โดยใช้ผุ้ยาส่งเสริมคุณลักษณะของ ผู้เรียน ตามค่านิยมหลัก 12 ประการ ประกอบการ เรียน เรื่อง พระพุทธศาสนา สารการเรีนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถม ศึกษาปีที่ 3 โดยรวมมีความพึงพอใจค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.37 อยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

จากผลการสอนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป โดยใช้ผุ้ยาส่งเสริมคุณลักษณะของ ผู้เรียน ตามค่า นิยมหลัก 12 ประการ ประกอบการ เรียน เรื่อง พระพุทธศาสนา สารการเรีนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ได้ สรุปผลการศึกษา ดังต่อไปนี้

1. บทเรียนสำเร็จรูป โดยใช้ผุ้ยาส่งเสริม คุณลักษณะของ ผู้เรียน ตามค่านิยมหลัก 12 ประการ ประกอบการ เรียน เรื่อง พระพุทธศาสนา สารการเรีนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 88.48/87.30 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 สอดคล้องกับผลการพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปแบบ เส้นตรง เรื่อง จังหวัดกาฬสินธุ์ กลุ่มสร้างเสริม ประสพการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า บทเรียนสำเร็จรูป มีประสิทธิภาพเท่ากับ

86.50/85.92¹ สอดคล้องผลการศึกษาการพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่าบทเรียนสำเร็จรูป มีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.25/83.00² สอดคล้องกับผลการศึกษาการสํารวจบทเรียนสำเร็จรูปวิชาสังคมศึกษา เรื่อง ประวัติศาสตร์สมัยอยุธยา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการศึกษาพบว่า บทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรงที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 87.27/82.51³ สอดคล้องกับผลการศึกษาการพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน เรื่อง อริยสัจ 4 กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่ามีประสิทธิภาพ 87.66/89.40⁴ สอดคล้องกับผลการศึกษาการพัฒนาความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ STAD ประกอบการใช้แบบฝึกทักษะ พบว่า มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.83/81.55⁵ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับผลการศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องการอ่านและการเขียนสระเปลี่ยนรูป และสระลดรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบกิจกรรมกลุ่มร่วมมือแบบ NHT พบว่า มีประสิทธิภาพ 81.17/76.00⁶ สอดคล้องกับผลการศึกษาผลการอ่านเชิงวิเคราะห์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบกิจกรรมจัดกิจกรรมด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ NHT พบว่า มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.09/84.13⁷ และสอดคล้องกับผลการศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง คำยาก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบกลุ่มร่วมมือแบบ STAD พบว่า มีประสิทธิภาพเท่ากับ 87.22/86.27⁸ ทั้งนี้สืบเนื่องมาจาก การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป โดยใช้ผญาส่งเสริมคุณลักษณะของผู้เรียน ตามค่านิยมหลัก 12 ประการ ประกอบการเรียนรู้ เรื่อง พระพุทธศาสนา สารการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีแผนการจัดการเรียนรู้ยังมีกิจกรรม

ต่างๆ ที่มีคุณภาพประสิทธิภาพ ในกระบวนการเรียนรู้ ชั้นสอน นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าบทเรียนสำเร็จรูป โดยใช้ผญาส่งเสริมคุณลักษณะของผู้เรียน ตามค่านิยมหลัก 12 ประการ ประกอบการเรียนรู้ และมีแบบฝึกสำหรับนักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงและทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่หลากหลาย เช่น การแสดงละครจากนิทานประกอบแคน การได้สวดมนต์เป็นกลุ่มในหน่วยที่ 3 พระไตรปิฎกและหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา การได้ช่วยกันทำสุร่งานจากบทผญาในหน่วยศาสนาต่าง ๆ ในประเทศไทย การบันทึกข้อมูล การตอบคำถาม บทเรียนสำเร็จรูปที่มีงานศิลปะ มีภาพประกอบให้อารมณ์แก่ผู้อ่านจริง ๆ การใช้สีสันทันเหมาะสมกับเด็ก และมีเนื้อหาพระพุทธศาสนาสมบูรณ์ครบถ้วน ทั้งหมดที่กล่าวมานี้ จึงเป็นเหตุผลที่ทำให้บทเรียนสำเร็จรูปโดยใช้ผญาส่งเสริมคุณลักษณะของผู้เรียน ตามค่านิยมหลัก 12 ประการ ประกอบการเรียนรู้ มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

2. ดัชนีประสิทธิผลของบทเรียนสำเร็จรูป โดยใช้ผญาส่งเสริมคุณลักษณะของผู้เรียน ตามค่านิยมหลัก 12 ประการ ประกอบการเรียนรู้ เรื่อง พระพุทธศาสนา สารการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีค่าดัชนีประสิทธิผล เท่ากับ 0.7192 แสดงว่านักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คิดเป็นร้อยละ 71.92 สอดคล้อง ผลการศึกษาการพัฒนาแผนการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะและหนังสือส่งเสริมการอ่าน หาดัชนีประสิทธิผลของแผนการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ ผลจากการศึกษาค้นคว้าพบว่า หาดัชนีประสิทธิผลของแผนการเรียนรู้เท่ากับ .7294 นั่นคือนักเรียนมีความก้าวหน้าคิดเป็นร้อยละ 72.94⁹

สอดคล้องกับผลการศึกษาการพัฒนาความสามารถการอ่าน เชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ STAD ประกอบการใช้แบบฝึกทักษะ พบว่า แผนการจัด

กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ STAD ประกอบการใช้แบบฝึกทักษะที่สร้างขึ้น มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.6547 แสดงว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนร้อยละ 65.47⁵ สอดคล้องกับ ผลการศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องการอ่านและการเขียนสระเปลี่ยนรูป และสระลดรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบกิจกรรมกลุ่มร่วมมือแบบ NHT พบว่า มีดัชนีประสิทธิผล เท่ากับ 0.4559 หมายความว่า ผู้เรียนมีความก้าวหน้าในการเรียน ร้อยละ 45.59⁶ สอดคล้องกับผลการศึกษาผลการอ่านเชิงวิเคราะห์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบกิจกรรมด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ NHT พบว่า ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า มีค่าดัชนีประสิทธิผลของ แผนการจัดการเรียนรู้ การอ่านเชิงวิเคราะห์ประกอบกลุ่มร่วมมือแบบ NHT มีค่าเท่ากับ 0.6979⁷ สอดคล้องกับผล การศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง คำยาก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบกลุ่มร่วมมือแบบ STAD พบว่า มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.7000⁸ สอดคล้องกับผลการศึกษาความสามารถด้านการอ่านคำของ นักเรียน ที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โดยใช้แบบฝึกประกอบวิธี โฟนิक्स ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า มีค่าดัชนี ประสิทธิภาพเท่ากับ 0.6321 หมายความว่า นักเรียน มีความก้าวหน้าในการเรียนคิดเป็นร้อยละ 63.21¹⁰ และทั้งนี้สืบเนื่องมาจาก การพัฒนาบทเรียน สำเร็จรูป โดยใช้ผลส่งเสริมคุณลักษณะของ ผู้เรียน ตามคำนิยามหลัก 12 ประการ ประกอบการ เรียน เรื่อง พระพุทธศาสนา สารการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ให้ค่าดัชนีประสิทธิผล เท่ากับ 0.7192 แสดงว่านักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นด้านผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน คิดเป็นร้อยละ 71.92 นั้น สืบเนื่องมา จากบทเรียนสำเร็จรูปที่มีคุณภาพ เปิดโอกาสให้ นักเรียนสามารถตอบคำถามซ้ำได้ นำกลับบ้านไป

ทำการบ้านจนเกิดความชำนาญสามารถการ จดจำที่ดี ทั้งยังมีคำถามมากกว่า 1 คำถามในหน้า เดียวทำให้นักเรียนได้ฝึกคิดฝึกจำจนคำตอบด้วยความตั้งใจจดจ่อ มุ่งมั่นเพื่อจะได้ศึกษาจดจำความรู้ ได้อย่างคงทน ผนวกภูมิปัญญาของปราชญ์ชาวบ้าน ได้สร้างสรรค์ไว้ให้ชนรุ่นหลังได้ภาคภูมิใจ บทพญา ที่มีค่าที่มีคล่องจอง เมื่อพูดพญาซ้ำย้ำทวนบ่อยครั้ง ทำให้สามารถจดจำเนื้อหาเป็นคำพญาได้เป็น อย่างดี เมื่อสามารถจดจำเนื้อหาจากบทเรียนสำเร็จ รูปและพญา ประกอบการเรียนรู้ เรื่องพระพุทธศาสนา แล้วจึงสามารถนำมาเชื่อมโยงหาคำตอบตามคำ นิยามหลัก 12 ประการ ในการทำแบบฝึกคุณลักษณะ ของผู้เรียน ตามคำนิยามหลัก 12 ประการ และ สามารถทำแบบทดสอบท้ายหน่วยการเรียนรู้ได้ ถูกต้องผ่านเกณฑ์ตามวัตถุประสงค์ได้เป็นอย่างดี มี ประสิทธิภาพ

3. การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป โดยใช้ ผลส่งเสริมคุณลักษณะของผู้เรียน ตามคำนิยาม หลัก 12 ประการ ประกอบการเรียนรู้ เรื่อง พระพุทธศาสนา สารการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลัง ฝึกสูงกว่าก่อนฝึก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ สอดคล้องกับผลการศึกษาการ ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง คำยาก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้แบบฝึกทักษะ ประกอบกลุ่มร่วมมือแบบ STAD พบว่า มีผล สัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อน เรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05⁹ และ สอดคล้องกับผลการศึกษาความสามารถด้านการ อ่านคำของนักเรียน ที่มีความบกพร่องทางการ เรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โดยใช้แบบฝึก ประกอบวิธีโฟนิक्स ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า มีความสามารถด้านการอ่านคำหลังเรียนโดยใช้ แบบฝึกประกอบวิธีโฟนิक्सสูงกว่าก่อนเรียน อย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05¹⁰ สอดคล้องกับผล การพัฒนาแบบฝึกความสามารถด้านเหตุผลโดยใช้ เพลงเสริมปัญญา เรื่อง สิ่งรอบตัวเรา ธรรมชาติ

รอบตัว และสารรอบตัว สารการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนหลังฝึกสูงกว่าก่อนฝึก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05¹¹ สืบเนื่องมาจาก การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป โดยใช้ผญาส่งเสริมคุณลักษณะของผู้เรียน ตามค่านิยมหลัก 12 ประการ ประกอบการเรียนรู้ สารการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 นั้นหลังฝึกสูงกว่าก่อนฝึก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพราะกระบวนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ สื่อการเรียนรู้การสอนที่หลากหลาย การให้นักเรียนได้แสดงออกแสดงความคิดเห็น และแบบฝึก แบบทดสอบที่เป็นข้อคำถามจากแบบฝึก ข้อสอบจากแบบทดสอบท้ายหน่วยการเรียนรู้ เป็นลักษณะเชื่อมโยงอย่างมีเหตุมีผล หรือเป็นแบบฝึก แบบทดสอบที่มีการวิเคราะห์ ซึ่งปัจจุบันไม่ว่าจะเป็นข้อสอบระดับโรงเรียน การแข่งขันสอบศิลปหัตถกรรมนักเรียน การสอบในระดับชาติ (NT) ข้อสอบเป็นลักษณะวิเคราะห์ อย่างมีเหตุผลทั้งสิ้น แบบฝึกและแบบทดสอบในกระบวนการเรียนรู้ของแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง พระพุทธศาสนาจึงมีความเหมาะสมอย่างยิ่งเพราะส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกคิดวิเคราะห์ได้อย่างเต็มที่ ได้เต็มศักยภาพนั่นเอง

4. ความพึงพอใจจากการใช้บทเรียนสำเร็จรูป โดยใช้ผญาส่งเสริมคุณลักษณะของผู้เรียน ตามค่านิยมหลัก 12 ประการ ประกอบการเรียนรู้ สารการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยรวมมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.37 อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ สอดคล้องกับผลการพัฒนาหนังสือเรียนและแบบฝึกทักษะวิชาภาษาไทยประกอบการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เรื่อง หมีใหญ่กับหมาป่า สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียน ระดับมาก โดยสรุป¹² สอดคล้องกับผลการศึกษาผลการอ่านเชิงวิเคราะห์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้แบบฝึก

ทักษะประกอบการจัดกิจกรรมด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ NHT พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก¹³ สืบเนื่องมาจากนักเรียนมีความพึงพอใจบทเรียนสำเร็จรูป โดยใช้ผญาส่งเสริมคุณลักษณะของผู้เรียน ตามค่านิยมหลัก 12 ประการ ประกอบการเรียนรู้ สารการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เพราะ มีบทเรียนสำเร็จรูปที่เนื้อหาครบถ้วนสมบูรณ์ ในเรื่อง พระพุทธศาสนา มีนิทานแฝงคุณธรรมนำคติสอนใจเป็นใช้ในชีวิตรประจำวันได้ มีบทผญาที่มีความคล้องจอง ไพเราะชวนติดตามตลอดเนื้อหา พระพุทธศาสนา จำนวน 7 หน่วยการเรียนรู้ มีแบบฝึกคุณลักษณะของผู้เรียน ตามค่านิยมหลัก 12 ประการ ที่มีเรื่องราวเชื่อมโยงกันระหว่างเนื้อหา เรื่องพระพุทธศาสนา กับกิจกรรมที่ควรปฏิบัติตามเนื้อหา ค่านิยมหลัก 12 ประการ ซึ่งเป็นการนำคุณธรรมเข้าไปแทรกในเนื้อหาได้อย่างน่าสนใจ และมีแบบทดสอบที่เป็นข้อสอบเชิงวิเคราะห์ เป็นเหตุเป็นผลกัน เพราะมีเนื้อหาข้อคำถามที่ให้โอกาสได้แสดงความคิดเห็นด้วยเรื่องราว 2 เนื้อหา คือ พระพุทธศาสนาและค่านิยมหลักได้อย่างแนบเนียน เข้ากับชีวิตรประจำวันอย่างลงตัว ด้วยเหตุผลที่กล่าวอ้างมาข้างต้น จึงทำให้นักเรียนเกิดความพึงพอใจในงานวิจัยเรื่อง การบทเรียนสำเร็จรูป โดยใช้ผญาส่งเสริมคุณลักษณะของผู้เรียน ตามค่านิยมหลัก 12 ประการ ประกอบการเรียนรู้ สารการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 นั่นเอง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1.1 ผู้บริหารโรงเรียนควรให้ความสนใจและสนับสนุนครูผู้สอนในการสร้างและการพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาความรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ และเพื่อให้นักเรียน

โรงเรียนทุกคนมีความสามารถทำการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

1.2 สำหรับครู

1.2.1 ครูจะจัดการเรียนการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป ควรให้มีความรู้ความเข้าใจ และหลักการใช้บทเรียนสำเร็จรูปก่อน แล้วจัดให้ผู้เรียนทุกคนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองจากการปฏิบัติด้วยตนเองในการใช้บทเรียนสำเร็จรูป

1.2.2 ในการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ครูต้องจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง ควรจัดกิจกรรมให้นักเรียนเกิดความสุขสนุกสนานมีหลายรูปแบบ เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดความสนใจที่จะเรียนรู้นักเรียนที่เกี่ยวของทางการศึกษา เช่น โรงเรียนใกล้เคียง กลุ่มโรงเรียนเครือข่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรมีการส่งเสริมให้นักเรียนสำเร็จรูปมาใช้ในโรงเรียนต่าง ๆ โดยการจัดกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป หนังสือประกอบการเรียน หนังสืออ่านเพิ่มเติม เป็นต้น

1.2.3 ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีปัญหาการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ควรนำการสอนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป โดยใช้แผนส่งเสริมคุณลักษณะของผู้เรียน ตามค่านิยมหลัก 12 ประการ ประกอบการเรียน สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 นี้ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

1.2.4 ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีปัญหาการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ หรือ สาระการเรียนรู้อื่น ๆ ควรนำการสอนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป โดยใช้แผนส่งเสริมคุณลักษณะของผู้เรียน ตามค่านิยมหลัก 12 ประการ ประกอบการเรียน สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ

วัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หรือชั้นเรียนอื่น ๆ ได้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้นคว้าต่อไป

2.1 การวิจัยในครั้งนี้พบว่า นักเรียนได้ศึกษา ลงมือปฏิบัติอย่างหลากหลาย และได้สัมผัสวัฒนธรรมของคนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านวรรณกรรม “ผญา” ไปพร้อมกันด้วย ทุกท่านจึงสามารถนำแนวคิดเช่นนี้ไปใช้งานวิจัยได้เช่นกัน

2.2 การวิจัยในครั้งนี้พบว่า ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ผลสัมฤทธิ์ และความพึงพอใจ ของนักเรียน เป็นไปตามเกณฑ์ หรือสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ได้นั้น เพราะมีนวัตกรรมที่หลากหลาย แปลกใหม่ ซึ่งทุกท่านที่สนใจสามารถนำแนวคิดนี้ไปใช้กับงานวิจัยได้

2.3 การวิจัยในครั้งนี้พบว่า สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา จะสามารถปฏิบัติกิจกรรมได้ตามเกณฑ์นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ครู-นักเรียนจะต้องอภิปรายร่วมกัน ใช้คำถาม-คำตอบเชิงวิเคราะห์หาเหตุผล การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การเปิดโอกาสให้นักเรียนได้อธิบายคำตอบ และสรุปคำตอบร่วมกัน ทำให้นักเรียนได้ทักษะการเขียนเชื่อมโยงที่มีคุณภาพอีกด้วย ซึ่งทุกท่านที่สนใจสามารถนำแนวคิดนี้ไปใช้กับงานวิจัยได้

2.4 การวิจัยในครั้งนี้พบว่า การให้นักเรียนนำนวัตกรรมไปฝึกทบทวนที่บ้านร่วมกับผู้ปกครอง การให้นักเรียนนำนวัตกรรมไปแสดงหน้าเสาธง แสดงร่วมกับชุมชน หรือแสดงในกิจกรรมวันสำคัญของโรงเรียน นั้นจะทำให้นักเรียนเกิดความกล้าแสดงออก การคิด การพูดแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งทุกท่านที่สนใจสามารถนำแนวคิดนี้ไปใช้กับงานวิจัยได้

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณคณะผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

ผู้บริหารและคณะครูโรงเรียนคำโพนทองบริบูรณ์ พระคุณ บิดา มารดา และบูรพาจารย์ตลอดจน ผู้มี
 ราษฎรบำรุง ผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ผู้ที่มีส่วน พระคุณทุกท่าน
 เกี่ยวข้องทุกท่าน และขอมอบเป็นเครื่องบูชา

เอกสารอ้างอิง

- วิวัฒน์ บุตรสุวรรณ. (2545). การสร้างบทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรง เรื่อง จังหวัดกาฬสินธุ์กลุ่มสร้างเสริม
 ประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม :
 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ศิริวรรณ วรรณฤทธิ์. (2545). การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรง เรื่อง แร่ กลุ่มสร้างเสริม
 ประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม :
 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เสี่ยม แสนสุด. (2545). การสร้างบทเรียนโปรแกรมวิชาสังคมศึกษา เรื่อง ประวัติศาสตร์สมัยอยุธยา สำหรับ
 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อาภาภรณ์ อินเสมียน. (2545). การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน เรื่อง อริยสัจ 4 กลุ่ม
 สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม.
 มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุดใจ เพียจันทร์. (2551). การพัฒนาความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ STAD ประกอบการ
 ใช้แบบฝึกทักษะ. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม.มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุพันธ์ ยินรัมย์. (2553). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องการอ่านและการเขียนสระเปลี่ยนรูปและสระ
 ลดรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบกิจกรรม
 กลุ่มร่วมมือแบบ NHT. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุวรรณ ศรีอวน. (2553). ผลการอ่านเชิงวิเคราะห์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบการ
 จัดกิจกรรมด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ NHT. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย
 มหาสารคาม.
- อุทุมพร ชีวานุตร. (2553). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง คำยาก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
 โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบกลุ่มร่วมมือแบบ STAD. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม :
 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมสนธิ์ ไพศาล. (2548). การพัฒนาแผนการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะและหนังสือเรียนส่งเสริมการอ่าน
 เรื่องมาตราตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์
 กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุวิมล กัณหา. (2554). การศึกษาความสามารถด้านการอ่านคำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการ
 เรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โดยใช้แบบฝึกประกอบวิธีโฟนิกส์. การศึกษาค้นคว้าอิสระ
 กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- มลิวรรณ เขจรศาสตร์. (2556). การพัฒนาแบบฝึกความสามารถด้านเหตุผลโดยใช้เพลงเสริมปัญญา เรื่อง สิ่งรอบตัวเรา ธรรมชาติรอบตัว และสารรอบตัว สารการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วิจัย โรงเรียนคำโพนทองบริบูรณ์ราษฎร์บำรุง : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 3.
- อรไท อานนทสกุล. (2547). การพัฒนาหนังสือเรียนและแบบฝึกทักษะประกอบการสอนภาษาไทย แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เรื่องหมีใหญ่กับหมาป่า ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.